

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Кирил Иванов Симов,
Институт по информационни и комуникационни технологии,
Българска академия на науките

за

дисертационен труд

на

Стефка Николаева Ковачева

Тема: *„Проектиране и реализация на цифрови информационни ресурси за исторически обекти на българското културно наследство“*

представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в
професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки, специалност
Информатика

Представяне на кандидата и документите по конкурса

Представени са всички необходими заповеди и документи за допускане до защита: дисертационен труд (168 стр.), автореферат (40 стр.), справка за приносите в дисертацията, списък на публикациите по темата на дисертацията (както и копия на самите публикации - 5), списък на цитиранията на публикациите по темата на дисертацията, протокол от обсъждане на дисертационния труд от първичното звено (на което присъствах), заявление до директора на ИМИ- БАН за допускане до защита, професионална автобиография, протоколи за положените изпити и съответните заповеди.

Стефка Ковачева в завършила магистратура „Начална училищна педагогика“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ (Пловдив) и магистратура „Организация, управление, комплектуване, обработка, каталогизиране на библиотечни материали; История, теория, организация и методика на библиографската работа“ в ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ (Велико Търново). В момента работи като библиотекар в ПУ „Паисий Хилендарски“ (Пловдив).

Характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от увод, 8 глави, заключение, списък на приносите на дисертационния труд, декларация за оригиналност на резултатите, 8 приложения, списък на използваната литература - около 70 източника, списъци на таблиците (26), фигурите (18) и съкращенията. Има и списъци на авторските публикации по темата, на цитирания и на докладваните резултати. Авторските публикации, свързани с работата по представения дисертационен труд, са общо 5, от които 2 от които самостоятелни; 1 е в международно списание, останалите 4 са в Сборници на международни конференции; 3

– са индексирани в Web of Science и/или Scopus. Списък с намерени цитирания на тези публикации включва 4 заглавия. Изнесени са 10 доклада по темата на дисертацията.

В Глава 1: „Обща постановка на задачата“ са дефинирани основната задача на дисертационния труд, предметът на изследване и основната цел: проектиране и разработване на БД КИН (База данни за културното и историческото наследство под закрилата на ЮНЕСКО) и нейната реализация чрез уеб приложение Аз и ЮНЕСКО (www.aziunesco.org) като колекция от информационни ресурси, подходящи за развиване на методологични умения за изследване на обект на познанието. Формулирани са изследователските задачи, решаването на които ще доведе до постигане основната цел на дисертацията, както и очакваните резултати по отношение на областите на компетентност Национално и културно наследство и Световно и национално културно наследство (съгласно ЗПУО). Направено е проучване на състоянието на проблема – кратък преглед на модели за представяне на знания в цифрова среда, модели на данни, както и на базите от данни като средство за представяне и трансфер на знания.

В Глава 2: „База от данни за организация и представяне на интегрирани знания за историческите обекти на българското КН под закрилата на ЮНЕСКО“ са представени 7-те исторически обекта на българското КН под закрилата на ЮНЕСКО. Дадени са описание на обектите, които след това се използват за дефиниране на модела на данните в БД КИН във вида: атрибут-стойност. Дадени са основните елементи на модела. Също са представени и два допълнителни модула: **Речник** за достъп до дефиниции на специфични понятия за обект на КН от областта на приложение и **Аз създавам** за създаване на ново съдържание.

В Глава 3: „Училищно обучение. Таксономии на когнитивните цели“ описва съвременен процес на обучение, при който обучаемия играе активна роля в процеса на обучение като определя целите, които си поставя, пътя на обучение. Представени са и таксономии, които определят използването на дигитални инструменти за учене и преподаване.

В Глава 4: „Съвременни образователни парадигми. Иновативност в подходите за преподаване и учене“ са разгледани образователните парадигми като конструктивни модели за обучение в онлайн учебни среди със свободни цифрови ресурси.

В Глава 5: „Разбиране“ е посветена на иновативния подход за учене *Разбиране чрез създаване* като основна рамка за планиране, проектиране и реализация на среда за учене, ориентирано към разбиране на съдържание.

В Глава 6: „Методологична рамка за проектиране на уеб приложение за представяне на база от данни за културно наследство“ е представена методология за проектиране на уеб приложение в област на компетентност културно наследство като се използва подхода за учене *Разбиране чрез създаване*.

В Глава 7: „Уеб базирано приложение Аз и ЮНЕСКО за реализация на базата от данни КИН“ представя разработеното уеб приложение Аз и ЮНЕСКО, което реализира БД

КИН като колекция от информационни ресурси за развиване на методологични умения за изследване на обекти на познанието.

В Глава 8: „Модул Аз създавам“ представя специализирания модул Аз създавам, определен като ключов параметър на среда за личностно-ориентирано учене с постижение – създаване на авторско съдържание от обучаемия. Чрез този модул се осъществява комуникацията в процеса на обучение между различните участници в него. Модулът представлява среда, създадена с цел осъществяване на приложно дейности – целенасочено проучване на факти, събиране, интерпретиране, анализиране, аргументиране и описване на информация, ориентирани към създаване на компетентност на обучаемия в определена област на познанието – в този случай културното и историческо наследство.

Тема и анализ на научните и научно-приложни постижения на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа научно-приложни и приложни резултати, които представят оригинален принос в областта на информатиката и приложението на ИКТ в образованието. Взаимосвързани са две направления: електронното образование чрез педагогически подход *Разбиране чрез създаване*, адаптиран като методология за проектиране на БД КИН за националните обекти под закрилата на ЮНЕСКО. Резултатите от работата по дисертационния труд са достатъчно пълно и добре представени. Получени са значими, съответстващи на изискванията, научно-приложни и приложни приноси, които са публикувани в научни статии. Приносите са резултат от значителна по обем изследователска, научна и научнопрактическа работа на докторанта.

Автореферат

Авторефератът точно и пълно представя съдържанието, резултатите и приносите на дисертационния труд.

Забележки към докторанта

Нямам забележки към докторанта.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Считам, че дисертационният труд на Стефка Ковачева на тема „Проектиране и реализация на цифрови информационни ресурси за исторически обекти на българското културно наследство“ удовлетворява всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ), Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в БАН и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИМИ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки, специалност „Информатика“.

Давам положителна оценка на представения дисертационния труд и препоръчвам на Уважаемото научно жури да присъди на Стефка Николаева Ковачева образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки, докторска програма „Информатика“.

25.01.2022

Подпис:

гр. София

/ проф. д-р Кирил Симов /